

For *privatejede arealer*, der omfattes af beskyttelsesbestemmelserne i §§ 43, 43 a og 48 foreslås det i *stk. 2*, at der gives amtskommunerne, henholdsvis Hovedstadsrådet, ret til at gennemføre plejeforanstaltninger, når dette kan ske uden væsentlig gene for ejeren eller brugeren. Bestemmelsen gælder også for arealer, der tilhører *offentlige stiftelser*. Denne ret vil ifølge forslaget *stk. 3* kunne finde anvendelse, når ejeren og brugeren er underrettet herom i rimelig tid forinden. Såfremt ejeren eller brugeren i stedet selv ønsker at foretage de nødvendige plejeforanstaltninger, vil de have mulighed for det.

Bestemmelsen giver kun amtskommunen, henholdsvis Hovedstadsrådet, ret til at pleje området, således at der kan ske en opretholdelse af den hidtidige tilstand. Såfremt der ønskes foretaget videregående foranstaltninger, vil det kræve en aftale med ejeren eller rejsning af en fredningssag.

Der vil typisk være tale om foranstaltninger, som vil kunne have en gavnlig indflydelse på mulighederne for at anvende arealet til græsning eller slæt.

Bestemmelsen vil eksempelvis kunne anvendes til rydning af spredte bevoksninger, så længe at det pågældende areal stadig kan karakteriseres som en af de naturtyper, der er omfattet af beskyttelsesbestemmelserne i § 43 a, *stk. 1*. Plejen kan dog kun ske, i det omfang det er nødvendigt for at undgå, at den hidtidige tilstand ændres. Bestemmelsen kan derfor ikke benyttes til at fremtvinge en tilstand, som eksisterede før området blev omfattet af bestemmelserne i kapitel V. Dette gælder selvsagt også, hvis der er tale om f.eks. et hede- eller engareal, der på grund af træ- eller buskvækst har groet sig ud af § 43-beskyttelsen. Her giver § 62 a, *stk. 2* ikke hjemmel til at genskabe heden eller engarealet, allerede fordi området ikke er omfattet af § 43 a. Som det fremgår af bestemmelsen i *stk. 2* indebærer den alene en ret for de regionale myndigheder til at gennemføre plejeforanstaltninger, medens spørgsmålet om, i hvilket omfang denne ret kan eller skal udnyttes, afhænger af de økonomiske midler, der stilles til rådighed, jf. almindelige bemærkninger pkt. 6.3.1.

Der er et tilsvarende behov for pleje af *jordfaste fortidsminder*, som beskyttes af § 48. Det foreslås derfor samtidig i *stk. 1-2*, at der gives en klarere hjemmel end den hidtidige til at foretage vegetationspleje på fortidsminder, også i tilfælde hvor vegetationen ikke indebærer en umiddelbar trussel mod fortidsmindet, hvilket i almindelighed gælder for træer, der er over 30 år. Hvor f.eks. trærodter truer med at sprænge dyssekamre og lign., vil tillige § 51, *stk. 1* kunne anvendes, men bestemmelsen i dette stykke har ofte efter hidtidig praksis været anset som hjemlende. Skov-

og Naturstyrelsen ret til at foretage almindelig vegetationspleje til opretholdelse af den tilstand, der fremgår af fredningsbeskrivelsen. Med bestemmelsen gøres denne hjemmel klar.

Pleje af fortidsminderne vegetation er i stigende grad blevet påkrævet på grund af, at fortidsminderne gror til i krat, fordi de ikke længere anvendes til græsning og brændehugst. På tilgroede fortidsminder forsvinder græs og urtevegetation således, at jordoverfladen udsættes for erosion. Plejen virker således stabiliserende for fortidsmindets bevaringstilstand samtidig med, at den kan bidrage til, at fortidsminderne får et tiltalende udseende som markante landskabselementer.

Amtsrådets, henholdsvis Hovedstadsrådets, beslutninger om at foretage plejeforanstaltninger på arealer, der tilhører kirker, præsteembeder og offentlige stiftelser samt privatejede arealer, kan ikke påklages efter de almindelige klageregler i lovens §§ 45 og 58. Uanset at der kun vil være tale om mindre vidtgående naturforbedrende foranstaltninger vil det imidlertid kunne være rimeligt, at de omhandlede beslutninger kan påklages af ejeren eller brugeren.

Miljøministeren vil derfor, jf. *stk. 4*, kunne fastsætte regler om, i hvilket omfang og hvorledes amtsrådene henholdsvis Hovedstadsrådets *beslutninger kan påklages*. Med hjemmel i *stk. 4* vil der også i øvrigt kunne fastsættes generelle regler om pleje jf. pkt. 2.2. i bemærkningerne til nr. 10, 12 og 13.

Bestemmelserne i *stk. 1-2* omfatter ikke fredede arealer. Dette har sammenhæng med fredningsnævnets og Overfredningsnævnets beføjelser vedrørende fredede arealer. Det foreslås imidlertid i *stk. 5*, at miljøministeren får hjemmel til at fastsætte særlige regler om pleje af fredede arealer.

Disse regler vil som udgangspunkt alene komme til at omfatte de fredede arealer, for hvilke der ikke er fastsat regler om *pleje i fredningsbestemmelserne*. Også i øvrigt må afgrænsningen af de pågældende arealer nærmere overvejes. Reglerne vil i givet fald komme til at indholde tilsvarende principper som i *stk. 2-3*, medens det må nærmere overvejes, hvorledes princippet i *stk. 1* kan gennemføres, samtidig med at det sikres, at en pleje ikke kommer i strid med fredningens formål. Det må endvidere overvejes, hvorledes fredningsnævnene og Overfredningsnævnet kan inddrages i fornødent omfang, eventuelt uden en egentlig fredningsprocedure efter kap. III, samtidig med at noget sådant ikke tilsidesætter hensynet til lodsejerne.

Ejere af § 43 arealer har som nævnt i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3., ingen pligt til at pleje deres arealer, men i en lang række tilfælde vil dette ske